

J e g y z ő k ö n y v.

Készült Nyíregyházán, Szabolcs-Szatmár megye Tanácsa Végrehajtó-bizottsága 1951 évi február hó 14-én tartott rendes ülése alkal-mával.

Jelen vannak: Gosztonyi Ignác / VB elnökhelyettes/ elnöklete slatt, Dr Molnár Jenő /elnökhelyettes/, Fábrián Lajos / titkár/, Györe József /MDP/, dr Arady József /I.oszt.vezető/, Kocsis László /II.oszt.vezető/, Nemes Imre / IV.oszt.vezető/, Vincze József /VII.oszt.vezető/, Polcz János /ÁMK/ és Kuhár András /vá-rosi VB elnök/ végrehajtóbizottsági tagok.

Jelen vannak továbbá tanácskozási joggal mint meghívottak: Hetesi Imre /min.biztos/, Inczédi Gyula / Élelmezési min.kikül-dött/, Polónyi Szücs Lajos /A.T.B.kiküldött/, Szabó Miklós / SZÖVOSZ/, Bur Mihály /DEFOSSZ/, Fekete Anna /MINDSZ/ Mezei Gyula /MEZŐKER/, Vajda György /Terményforgalmi vállalat/, Körmöczi József /rendőrkapitányság/, és Kállai Sándor /VI.begyűjtési osz-tály vezetője/.

A VB üléséről igazoltan távolmaradtak: Bodegán János /MDP/ Pal-lag Sándor /ÁVH/ végrehajtóbizottsági tagok.

Elnök a megjelentek üdvözlése után a meghívóban is közölt napi-rend megállapítására javaslatot tesz és a VB rendes ülését meg-nyitja.

A Végrehajtóbizottság a napirend megállapítására vonat-kozó elnöki javaslatot egyhangulag elfogadja.

Tárgy / 1 tsp / kenyér- és takarmánygabona, kukorica, burgonya, széna, tej és zsírbegyűjtés.

INCZÉDI GYULA kéri a VB-t mindent kövessenek el a szalastakar-mány begyűjtése érdekében, kezeljék súlypont feladatként, mert nagy a lemaradás. Január, február hónapban 126 wagon szalastakar-mányt kellett volna begyűjteni, és csak 34 wagon jött be, ami ke-vés. Nem az a hiba, hogy rossz volt a termés, hanem keményebb kéz-zel kell a kérdést megfogni. Javasolja, hogy az ülés után haladék-talumul intézkedést kell kiadni. Rá kell bírni a TSZCS-okat - a-hol szénafelesleg van - hogy adják be az állam részére, mert a hon-védség és rendőrség lovai részére szükséges.

HETESI IMRE azt tapasztalta, hogy a begyűjtést sok helyen még min-dig nem kötik össze az adófizetéssel.

DR ARADY JÓZSEF szerint a gyakorlatban sok helyen valóban nem kö-tik össze az adófizetést a begyűjtés kérdésével.

fertőzött, ki nem tisztított vetőmagot akarják elvetni.
Határidő: II.17.
Felelős: Vicsze József /VII. oszt. vezetője/

Tárz / 4 tsg / Közfartozások befizetése.

az hozzászólás után a VB meghozta a következő

43/1951. jkv.sz.

Határozatot.

A Végrehajtóbizottság

- 1./ utasítja a járási tanácsok VB elnökeit, személyesen ellenőrizték a járási pénzügyi osztály munkáját, különösen abból a szempontból, hogy egyes községekben az adóbehajtást a terménybegyűjtéssel hogyan kapcsolják össze.
- 2./ felhívja a járási pénzügyi osztályok vezetőit, hogy ellenőrzésük alkalmával kint a községekben derítsék fel a rossz bevételi eredmények okát, s a gátló körülményeket a helyszínen azonnal szüntessék meg, hogy a bevételi terv teljesítése maradéktalanul biztosítva legyen.
- 3./ utasítja a pénzügyi osztályt, hogy a heti bevételi eredményeket kiértékelve a legrosszabb eredményt elért járássok területére járási felelőst küldjön ki, aki a helyszínen irányítja a közadótartozások fokozottabb behajtását.
- 4./ felkéri a SZÖVOSZ megyei központot, tegyen a szövetszervezetek felé olyan intézkedést, hogy fennálló tartozásaikat 2 héten belül rendezzék. Forduljon felhívással a szövetszervezetek felé, hogy a késedelmes fizetésből származó adópótlékokért a SZÖVOSZ az ügyvezetőt teszi egyedül is felelőssé.
- 5./ felhívja a pénzügyi osztályt, hogy ha a szövetszervezetek fennálló adótartozásaikat két héten belül nem eszelítik ki, a hátralékban lévő szövetszervezetek ellen a pénzügyminiszteriumhoz tegyen javaslatot a pénzügyi zárlat elrendelésére.
Határidő: azonnal
Felelős: 1-5 pontokért I. osztály vezetője.

Tárz / 5 tsg / Gízánykérdés rendezése.

FABIAN LAJOS előadja, hogy megyénk területén kb. 16.000 cigány él. Ezek túlnyomó többsége holdulásból, házulásból és egyrészt emellett lopásból él. / házi és mezői lopásokból, holott többségükben munkálépesek. / Lehetséges előkörülményeik folytán elbetegesedve és sokan tüdő és nemibetegséggel fertőzve házulás, holdulás közben terjesztik a veszedelemes embri betegségeket, de egyben - miután az állati hullákat éhezésre összezsemeleik, eőt a dögkórról is kiássák sokszor, s az állati hullarészeket taripa-

nyájukban házról-házra hordva - fertőző állatbetegségeket is terjesztenek.

Megyénk költségvetésében közgyógyyszer ellátásra évente átlag több mint 300.000 forint, így a f. évben is 364.000 Ft van előirányozva, s ennek 80-85 %-a a cigányok kezelésére szükséges. A fertőző betegségek elleni védekezésre évente átlag 100.000 forintot irányozunk elő, s ennek is mintegy 80 %-a a cigányok betvetlenítésére, tifusz oltására stb. kell.

Több hozzászólás után a VB meghozta a következő

44/1951 jkv.sz.

H a t á r o z a t o t.

A Végrehajtóbizottság a megye területén élő 16.000-nyi ember rendes életmódra nevelése, a jelentős számú munkakerő munkába állítása, a cigányság jelenlegi életmódjával járó közegészségügyi és állategészségügyi veszély leküzdése, valamint a kérdés rendezésével felszabaduló jelentős pénzügyi fedezetnek az építés szolgálatába állítása érdekében a következőket rendeli:

A./ utasítja a járási, városi VB-okat, hogy a kérdés rendezése céljából

1./ a helyi tanács végrehajtóbizottsága az illetékes községi orvos, az igazgató tanító, óvónő, védőnő és a tömegszervezetek bevonásával f. n. 28-ig vizsgálják felül a területükön lévő cigány településeket s állapítsák meg azok lélekszámát az alábbiak szerint, továbbá készítsenek arról rövid leírást:

a telep fekvése, távolsága a községtől, s lakóinak életkörülményei általában

a telepen élők száma összesen, ebből mennyi férfi, mennyi nő,

óvoda kötelesek koruk / 3-6 éves / száma,

tankötelesek koruk / 6-14 éves / száma,

analfabéta / a 14 éven felüliek közül /, férfi, nő /

rendes kereső foglalkozású / férfi, nő /,

munkaképtelen / férfi, nő /,

elhagyottá nyilvánítható, gyermekvédő intézetbe

utalandó gyermek / fiú, leány,

munkabíró, de rendes kereső foglalkozással nem rendelkező / férfi, nő /,

ebből

a./ építő, vagy más ipari munkánál segédeként alkalmazható / férfi, nő /

b./ mezőgazdasági munkára / állami gazdaság / alkalmazható / férfi, nő /

c./ vályogvető, téglágető munkára alkalmazható / férfi, nő /

d./ a hulladék / vas, csont, rongy, papír stb. / és toll gyűjtésénél alkalmazható / férfi, nő /

- e./ szerves trágyagyűjtő vállalatnál alkalmazható /férfi,nő/
- f./ kosárfonó, gyékény, és tengerihéj feldolgozó vonalon alkalmazható /férfi,nő/

2./ minthogy a cigányoknak a türethetetlen életmódja tulnyomó részben a nevelés hiányából és a mély séges tudatlanságukból ered, oktatási és népművelési csoportjukon keresztül a felülvizsgálatot követően az illetékes helyi szervekkel kitárgyalva a kérdést intézkedjenek, hogy

- a./ ahol óvoda van az óvodaköteles gyermekeket óvodai nevelésbe és étkeztetésbe bevonják, a ruhátlan, cipőtlen gyermekeket pedig társadalmi úton a legszükségesebb ruhával és cipővel lássák el.
- b./ a tanköteles gyermekek feltétlenül járjanak is iskolába. Az étkeztetésüket - ha az iskolában nincs étkeztetés - valamint esetleges ruha- és cipő hiányokat társadalmi úton vagy esetleg előadások stb. jövedelméből kell biztosítani. Ahol az iskola és óvoda messze van a településtől, keressenek lehetőséget a gyermekek be és hazaszállítására, vagy bentlakásra.
- c./ amelyik gyermeknél a megfelelő nevelés - így az óvodába járás és az iskoláztatás is - nincs biztosítva, mielőbb gyermekvédelő intézetbe legyen utalva. / ez egyben megszorítás is, mert a rendesebb szülő inkább iskolába küldi a gyermekét/.
- d./ az írni, olvasni nem tudók - főként a fiatalabbak - írást, olvasást tanulhassanak további alapismereti /analfabéta/ tanfolyamok beindítása útján. Gondoskodjanak az illetékes helyi szervek útján, hogy ezeken a tanfolyamokon valamennyi írni-olvasni nem tudó munkaképes egészséges személy részt vegyen.

3./ minthogy a cigányság lehetetlen életkörülményeinek másik oka, hogy megszokták a munkánélküli, kolduló és vándorló életmódot

- a./ a munkaerőtoborzást felhasználva az arra alkalmas és jelentkező személyek munkára jelentkezését segítsék elő, szorgalmazzák.
- b./ a mezőgazdasági munkára alkalmas személyeknek pedig /nem nagy csoportokban/ az állami gazdaságokhoz való elhelyezkedését tegyék lehetővé.
- c./ a más munkára nem jelentkezők közül erre alkalmas személyeket készítsék elő vályogvető, téglaegető, kosárfonó gyékény és tengerihéj feldolgozó, hulladékgyűjtő stb. vállalatnál szövődésében való munka vállalására.
- d./ a munkaképtelen, közsegélyre szorulókról a koldus kérdés rendezésével kapcsolatosan történjék gondoskodás, a megyei tanács végrehajtóbizottságától kapott utasítás szerint.
- e./ a cigányok bármilyen házalását, koldulását minden eszközzel akadályozzák meg.
- f./ a munkaképes személyek munkára szorítása érdekében a

nem

munkavállalásra jelentkező, illetve a felajánlott munkát visszautasító és rendszeres kereseti forrással nem bíró egyéneket a korlátozottabb mértékben adható árucikkek kiadásánál szorítsák hátrányba.

6./a felajánlott munkát visszautasító, rendszeres megélhetést biztosító munkát nem vállaló munkaképes személyek ellen mint munkakerülők ellen a rendőrséggel karöltve járjanak el.

7./ a települések felülvizsgálata során felvett fenti adatokat községenkénti /városrészenkénti/ részletezéssel március 5-ig jelentsék a megyei VB titkárságához. Jelentsék egyben a fentebbi-ek szerint a jelentés időpontjáig tett intézkedéseket, továbbá, hogy hány személyt helyeztek el munkaerőtoborzás útján és hányat mezőgazdasági munkára. Egyidejűleg tegyen javaslatot, hogy a járás területén milyen - a cigánykérdés megoldását elősegítő - szervezeteket stb. létesítéséhez van meg a lehetőség. /vályogvető téglaégető, kosárfonó, gyékény- és tengerihéj feldolgozó stb./
Határidő: II.28 és III.5.
Felelősök: járási, városi VB elnökök.

Utasítja a II.osztályt, február 28-ig dolgozzon ki az illetékes osztályok és vállalatok bevonásával részletes tervet

1./ a nagasépítő, vagy a tatarozó - és építő vállalat kebelében vályogvető és téglaégető részlegek beállítására, ha ez nem oldható meg, ilyen szervezet/ek/ létesítésére.

2./ hol- és milyen méretben lenne leggazdaságosabban létesíteni kosárfonó, gyékény és tengerihéj feldolgozó szervezetet.

3./ a hulladék /vas, csont, rongy, papír stb./ toll stb. gyűjtő vállalat, a szerves trágyagyűjtő és értékesítő vállalat, az állati hulladék feldolgozó vállalat, valamint az 1 és 2. alatti vállalatoknál illetve szervezeteknél hány fő erre alkalmas cigány személyt tudna foglalkoztatni.
Határidő: II.28.
Felelős: II.osztály vezetője

4./ felkéri az Államrendőrség megyei Kapitányságát, hogy a fenti intézkedések végrehajtását a rendőrség vonalán segítse elő.
Határidő: azonnal
Felelős: VB titkár.

5./ utasítja a VB titkárát, hogy majd a beérkezett javaslatok alapján a további intézkedésekre javaslatát március 15-ig terjessze a VB elé.
Határidő: III.15.
Felelős: VB titkára.

Végrehajtóbizottság ezen határozatát

1./ a Belügyminisztérium, 2./ Vallás- és közoktatásügyi minisztérium, 3./ Népművelési minisztérium, 4./ Belkereskedelmi minisztérium, 5./ Közszolgálati minisztérium, -hoz és 6./ Munkaerőtartalékok Hivatalához terjeszti, 7./ a rendőrség megyei Kapitányságának, valamint a II. III. V. X. XI. és XII. osztálya vezetőinek, s végül valamennyi járási, városi tanács végrehajtóbizottságának végrehajtás, illetve a tervezett intézkedések megtétele végett megküldi.